tentia aduerſarij. ⁊ idem Roma.in ſing.alle.⁊ Do.poſt Hoſti.in
c.j.§.fi.col.pe.de homi.in.vj.⁊ in ſimilibus idem tradit Abb.in.c.
accepimus.col.ij.de fi.inſtru.cum ſi.vt tradunt Mod.hic.⁊ in.d.
c.qm̄.in.vj.q.Dicunt tamen moder.poſt Areti.qꝺ ſola potentia
aduerſarij non operatur hoc niſi etiam concurreret timor mortis
vel abſentie diuturne qꝛ eſt ſpeciale in crimine hereſis qꝺ potentia
aduerſarij conſideretur.d.§.fi.ergo in contrarium eſt ius commu-
ne vt no.Abb.poſt Ant.de bu.in.c.preterea.lo.ij.de ſpon.⁊ iꝺ con-
cludunt Moder.in.d.c.quoniam.qꝺ dictum Hoſti.de iure non
procedit.Sed tamen ſaluari poteſt vt habeat locū generaliter quā
do eſſet timor de potētia aduerſarij per ſupra alle.Et qꝛ vt dixi.ſ.
non videtur ſpeciale in caſu hereſis qꝛ tex.ibi hoc ſolū cōcedit quā-
do imminet periculum.ergo idem videtur in alijs caſibus vbi de
26 piculo agitur.¶ †Sexto fallit quando debet probari caſus qui oc
currit in loco valde remoto qꝛ poſſunt in tali loco probationes fie
ri parte non citata:vt no.Bar.per illum tex.in.l.ij.in ver.no.mira
bilem practicam.C.de naufra.lib.xj.⁊ ad hoc faciunt multa ſpecia
lia propter neceſſitatem que Roma.connectit in.l.ſi vero.§.de vi-
ro.ff.ſolu.matri.in.liiij.fallen.Et alia plura de neceſſitate tradunt
Mod.in.c.cum quidam.in fi.de iureiur.in.c.cū acceſſiſſent char.
v.de conſti.¶ Sed quantum ad dictum Bar.in.d.l.ij.conſideran-
dum eſt qꝺ procedit duobus concurrētibus primo dummodo ta-
les probationes exhibeantur.j.annum:prout loquitur ille text.⁊
no.Barto.ibi.ſecundo quando agitur de probando caſum ad ef-
fectum ne quis indebite ⁊ ſine culpa eius damnum patiatur quia
tunc probationes leuiores etiam ex coniecturis admittuntur vt
no.Bart.in.l.quod preſens.C.de murile.lib.xj.⁊ in.l.ſi quis ex ar-
gentarijs.§.penul.ff.de eden.cum ſi.vt tradit ibi Alex.⁊ idē Alex.
in cōſi.xlviij.quoniam per excellentiſſimum.colū.ij.lib.iiij.⁊ cōſi.
xxiiij.animaduerſis.col.iij.lib.ij.⁊ in conſi.lxix.viſo.in prin.eo.lib.
⁊ hoc facit pro mercatoribus habentibus ſocietatem cum alijs:qꝛ
dum aliqui ſunt in itinere vel in alio loco ⁊ a predonibus ſpolian
tur poſſunt facere teſtes recipi ſuper ſpoliatione vt fidem faciāt ſo
cijs ratio eſt de qua.ſ.ne quis indebite ⁊ ſine eius culpa ⁊c.⁊ hoc
ſocijs non citatis poteſt facere dum tamen talis caſus eueniret in
loco valde remoto nam tali caſu lex diſpenſat quod teſtes recipian
tur parte non citata qꝛ hoc videtur minus malum hoc eſt minus
preiudiciale ꝙ qꝺ alter non poſſit probare caſum ſine eius culpa
damnum pateretur ⁊ ideo debuit fieri hoc qꝺ partibꝰ minus no
cet.l.j.ff.ſi quis cau.⁊ colligit Pau.de caſt.ſecus autem videtur ſi
non tractatur de dāno euitando qꝛ illud dictum non haberet locū
etiā ſi eſſet caſus in quo poſſet culpa parti imputari.p ea que no.
27 Barto.in.d.l.ſi quis.§.penul.ff.de eden.¶ †Tertio fallit quando
lex non requirit ſolēnem probationem ſed contentatur argumē-
tis ⁊ preſumptionibus qꝛ tunc teſtes recipi poſſunt parte nō cita-
ta;vt no.Do.poſt Hoſt.in.c.j.§.fi.colū.penul.ver.no.j.de ho.in.vj.
¶ Contrariū dicūt Are.⁊ Mod.qꝛ ſcđm cōem opi.teſtes exami-
nati parte non citata etiam non faciunt indicium ſed tenendo qꝺ
ſupra dixi qꝺ imo faciunt indicium rationibus.ſ.allegatis hoc
dictum videtur verū ⁊ bene procedit ⁊ facit qꝺ.ſ.proxime dictum
28 eſt in precedenti limitatione.¶ †Octauo fallit in declaratione te-
ſtium videlicet quādo reperitur teſtis ad declarandū dictum ſuū
que poteſt fieri abſqꝫ partis citatione;vt no.Bal.in aut.hodie in
prin.C.de iu.calum.⁊ mod.ſimpliciter ſequuntur.Adde Pau.de
caſt.in conſi.lj.qꝛ exceptionis Pet.de an.in conſi.cxxvj.ad dubia.
col.iiij.cum ſi.vt dixi in.c.paſtoralis.§.verum.in princ.de appel.⁊
adde qꝺ hoc dictum limitatur vt notabiliter tradit Jo.de ana.in
conſi.lxxxiiij.videndū eſt.col.ij.¶ Alias limitationes proſequunt
Mod.hic quibus addatis qꝺ regula.ſ.dicta nō habet locū in cri
mine leſe maieſtatis ſicut nō hꝫ locum in crimine hereſis vt tradit
Pet.de anc.in cōſi.lxxviij.col.viij.in.ij.dubio incipiē.ex predictis.
¶ Item poſtremo non habet locum vbi ſtilus ⁊ cōſuetudo eſſet in
contrarium quod teſtes reciperentur parte non citata ita Alexā.
29 concludit in conſi.iiij.ad dicta ſuper contentis.col.fi.lib.ij.¶ †In
gl.ineuitabili.Abb.finaliter concludit qꝺ ſi iudex ſcit impedimē
tum partis receptio teſtium facta parte abſente non valet.¶ Si
vero ignoret debet receptio retractari conſtito de impedimento vt
per eū hic ⁊ idē tradit Bar.in.l.ij.§.fi.colū.ij.ver.circa hoc quero
ff.de cuſto.re.⁊ in.l.queſitum.in princip.ff.de re iudi.cum ſi.vt tra
30 dit ibi Alex.¶ †Et ſecundum iſtā diſtinctionem primo infertur
qꝺ ſentētia iudicis de impedimento legitimo vitiat etiam ſniam
interlocutoriā prout eſt receptio teſtiū.facit text.in.c.querelam.de
procu.⁊ in.c.ſi duobus.de app.⁊ ſentit Bal.in.c.j.col.ix.ver.pone
aliquis de mili.vaſ.qui cont.eſt.¶ Et propter hoc moder.repre-
hendūt Bar.qui aliter dicebat in ſnia interlocutoria in.l.ſi.col.ij.
ver.itē predicta vera.ff.de in inte.reſti.¶ Sed tñ opi.Bart.defen-
di pōt in interlocutoria modici p̄iudicij prout ipſe loquitur vꝫ in
primo decreto in quo ratio manifeſtiſſima videt qꝛ ad primū de-
cretū deuenit abſqꝫ contumacia vnde contra abſentem cā reipub.
interponit.l.ignorare.C.de reſti.mi.⁊ etiā contra pupillū.l.in poſ-
ſeſſionē.§.j.ff.ex qui cau.in poſ.ca.ſecus aūt in alia interlocutoria
preiudiciali prout Bar.ipſe diſtinguit in.d.l.ſi.¶ Secūdo ex pre

dicta diſtinctione Abb.infertur qꝺ iudice ignorāte impedimētū
examinatio valet ſed pōt retractari cōtra Jo.an.cuius opi.ſaluari
pōt in ficto ꝯtumaci.vꝫ in citato ad domū vt cōcludūt Are.abb.
⁊ moder.hic ſed aduertendū eſt qꝛ rōnes que per Abb.cōtra Joā.
an.adducunt etiā militāt cōtra fictū cōtumacē qꝛ p̄bato impedi-
mēto apparet illū nō fuiſſe ꝯtumacē ⁊ illa ficta ꝯtumacia reſoluit.
31 ¶ †In glo.pe.cōcluſio glo.eſt qꝺ nō vꝫ examinatio teſtiū facta p̄te
nō citata.Fallit in caſibus.ſ.dictis aliū caſum Abb.addit quē po
nit Bar.in.l.theopōpus.in.ij.col.ver.q̄ro.ff.de do.prele.vbi inq̄t
qꝺ qñ teſtator in teſtamēto diſpoſuit ſtari dicto alicuiꝰ pōt ille de-
ponere abſqꝫ eo qꝺ pars citet qꝛ p̄ſona illa approbata eſt.Ab.ipſe
tꝫ contrariū qꝺ etiā tali caſu citatio requirat qꝛ dꝫ iurare vt no.in
d.l.theopōpus.ergo vr̄ qꝺ pars citari debeat ſicut in teſtibꝰ in qui
bus fit citatio ad videndū iurare teſtes:⁊ qꝛ pars pōt illū electū p̄
indirectū reprobare dicēdo qꝺ nō ſit ille de quo teſtator ſenſit.ar.
l.duo ſunt titij.ff.de teſta.tut.⁊ qꝛ nō dꝫ ſtari dicto notarij vel iudi-
cis qui iurauerit.¶ Sed tñ nō videtur recedendū ab opi.Bart.q̄
cōiter approbantur nam illas ſequit Ant.de bu.in.c.veniens.el.j.
colū.e.j.eo.vbi inquit qꝺ iſte tex.procedit in teſte cuius perſona nō
eſt approbata ſecus eſt in caſu in quo loquit Bar.in.d.l.theopom
pus ⁊ idem ſequitur Roma.in cōſi.lxj.licet multi.Alexā.in conſi.
liiij.circa id de quo queritur co.ij.lib.ij.⁊ And.ſicu.in conſi.xviiij.
col.x.lib.ij.Non obſtant rationes Abb.⁊ primo qꝺ dicitur de iura
mento teſtium:qꝛ citatio in iuramento teſtiū requiritur qꝛ oppo
ni pōt in perſonas teſtium.ſecus eſt in iſto caſu in quo perſona ap
probata.¶ Non ob.qꝺ opponi poſſit qꝛ non ſit ille de quo teſtator
ſenſit qꝛ hoc ſemper poterit allegari.¶ Non ob.qꝺ non dꝫ ſtari di
cto notarij qui iurauerit qꝛ cōtrariū videtur verum qꝺ imo creda-
32 tur notario aſſerenti de iuramento vt not.in.c.tuis.j.eodē.¶ †Ex
tra gl.Abb.querit an teſtes citari debeant ad hoc vt eorum dicta
valeāt.⁊ breuiter cōcludit qꝺ nō qꝛ ſufficit qꝺ aperte producti ſint
abſqꝫ alia citatione:⁊ idem tꝫ Bar.in.l.poſt legatū.§.is vero.ff.de
his qui.vt indi.Bal.in aut.ſed nouo iure.in.ij.no.C.ſi cer.pe.⁊ i.c.
tertio loco.col.fi.ſupra titulo proximo cum ſi.vt tradūt Mod.hic
⁊ Alex.in conſi.¶ Idē conſi.lxviij.⁊ viſo.col.iij.lib.ij.⁊ Alberi.in
l.nec homo.C.de epiſ.⁊ cle.idē Alberi.mele.in trac.de teſtibus.in
ver.vel.c.de ſolēnitate que requirit in teſtibus producēdis col.iij.
¶ Et adde vnū caſum in quo teſtes debēt citari i.l ſi qñ vbi Bal.
C.eo.ti.Addꝺ D.hippoly.de marſ.in ſingula.cxl.inci.teſtis.Adde
Riminaldū in rub.C.de in ius voc.in vlti.col.ver.ſucceſſiue queri
tur.¶ Et licet regulariter in teſtibus non requiritur citatio dꝫ tñ
teſtis p̄duci aperte:vt dictū eſt:alias ſi ſponte ſe offerat ad dicēdū
teſtimoniū nō citatꝰ a iudice neqꝫ a p̄te p̄ductꝰ ſuſpectꝰ cēt.⁊ teſti
moniū eius non valeret vt not.Bar.in.d.§.is vero.⁊ in.l.vxori.§.
j.ff.de fal.cum ſi.vt per Mod.hic ⁊ per Alex.in conſi.lxviij.ſupra
33 allegato.¶ †Hoc tñ limitatur primo niſi iudex deferat iuramētū
qꝛ tunc monitus videtur ⁊ dictū eius vꝫ vt no.Bal.in.c.j.§.porro
pe.co.ver.in eadē gl.ibi nō coactis in titu.que fu.pri.cau.be.amit.
idem Bal.in.l.preſbyteri.la.j.col.ij.ver.ſcđm aliā expoſitionē.C.de
epi.⁊ cle.⁊ Flor.in.l.lege iulia.ff.eo.¶ Sed dubitat quomodo dꝫ
p̄bari iuramentū.dic vt per Bal.in.d.l.preſbyteri.qꝺ ſtatur aſſer-
tioni notarij.Sed tūc inſurgit difficultas qꝛ ſcđm hoc nunqꝫ repel
letur teſtis ex eo qꝺ dicat ſe ingerere qꝛ ſemper teſtibus iuramentū
defert.l.iuriſiurandi.C.eo.eſt tex.in.c.nuper.⁊ in.c.tuis.j.eo.areti.
in.c.j.ſ.eo.⁊ Mod.hic dicunt qꝺ ex quo pars erat preſens tp̄e iu-
ramenti ⁊ nihil oppoſuit videtur perſonā teſtis approbare vt no.
in.l.ſi quis teſtibus.C.eo.⁊ iſta ratione habilitata videt.¶ Sed in
iſta reſolutione aduertendū eſt qꝛ attentata tali ratione iuramētū
nihil operaret contra intētionē Bal.qui vim facit in ipſa delatio-
ne iuramenti.⁊ ratio moder.⁊ Are.procederet etiam abſqꝫ iura-
mento quia pars tali iuramēto renunciare poteſt.c.tuis.j.eo.vnde
p̄ reſolutione clariori cōſidero tres caſus.¶ Primus caſus eſt qñ
pars fuit preſens ⁊ ꝯtradixit ⁊ tali caſu repellitur teſtis qui ſe inge
rebat vt ſupradictum eſt.¶ Secundus caſus eſt qñ pars p̄ſens ta-
cuit ⁊ tunc habilitatur teſtis qui ſe ingerebat.¶ Et hoc etiam ha-
beret locū dato qꝺ iuramentum teſtibus delatum non fuiſſet:qꝛ vi
detur remiſſum a parte que poteſt.d.c.tuis.¶ Tertiꝰ caſus eſt qñ
pars non fuit preſens quo caſu abſens nunqꝫ videtur teſtis perſo-
nam approbare vt no.Bal.in.d.l.ſi quis teſtibus col fi.⁊ iſto caſu
videtur procedere dictum Bal.qꝺ ſi apparet iuramentū fuiſſe de-
latum a iure ſatis probatur qꝺ teſtis non ſe ingerebat quia ita pre
ſumitur ex delatione iuramenti ſecus vero ſi prius apparuit teſtē
ſe ingerere qꝛ illa ſuſpitio de qua conſtat non purgatur iuramēto
quod defertur a iudice ex neceſſitate arg.eiꝰ quod no.Bal.in aut.
offerat.i.ij.no.C.de lit.ꝯteſt.⁊ i.l.ij.i.iij.not.C.de bo.auto.iud.poſ.
34 ¶ †Succeſſiue Abb.querit an in admiſſiōe articulorū p̄s debeat
citari ⁊ ipſe finalr̄ ꝯcludit qꝺ ſic in ipſa p̄ductione articulorū non
aūt in admiſſione.¶ Sed tñ qꝺ etiā in admiſſione p̄s citāda ſit tꝫ
ant.de bu.hic Imo.Are.⁊ moder.ſequunt qꝛ talis admiſſio eſt ſen
tentia interlocutoria in qua citatio requirit vt no.Bar.in.l.ſi opꝰ
ff.de no.ope.nun.⁊ in.l.nec qſqꝫ.§.vbi decretū in p̄n.ff.de offi.pcō.
☞ ¶ Et qꝺ in ſnia interlocutoria preiudiciali requiratur citatio eſt

communis